

Oorspronkelijke titel: *Eyewitness Travel Guides – Moscow*
© 2015 Oorspronkelijke uitgave: Dorling Kindersley Limited, London
A Penguin Random House Company
© 2016 Nederlandstalige uitgave: Uitgeverij Unieboek | Het Spectrum bv,
Houten
www.capitool.nl
www.unieboekspectrum.nl

Capitool maakt deel uit van
Uitgeverij Unieboek | Het Spectrum bv,
Postbus 97
3990 DB Houten

Auteurs: Christopher Rice, Melanie Rice
Boekverzorging: *de Redactie*, Amsterdam
Vertaling: Ron de Heer, Hester Colijn en Dominique van der Lingen
Bewerking: Gerard M.L. Harmans
Omslag: Zilverster Media, Annelies Dollekamp
Cartografie: Maria Donnelly (Colourmap Scanning Ltd)

Alles is in het werk gesteld om ervoor te zorgen dat de informatie in dit boek bij het ter perse gaan zoveel mogelijk is bijgewerkt. Gegevens zoals telefoonnummers, openingstijden, prijzen, exposities en reisinformatie zijn echter aan veranderingen onderhevig. De uitgever is niet aansprakelijk voor consequenties die voortvloeien uit het gebruik van dit boek.

ISBN: 978 90 003 4200 6
NUR: 512

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 Auteurswet 1912, juncto het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij het Besluit van 23 augustus 1985, Stb. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3051, 2130 KB, Hoofddorp).

Inhoud

Hoe gebruikt u
deze gids **6**

Socialistisch-realistisch beeld van
Sovjetboeren in het Russisch
Tentoonstellingscentrum (blz. 147)

Inleiding op Moskou

Mooie dagen in
Moskou **10**

Moskou in
kaart gebracht **14**

Geschiedenis van
Moskou **18**

Agenda van
Moskou **34**

Moskou
in het kort **38**

De Maria-Hemelvaartkathedraal in het
Kremlin (blz. 62)

Moskou van buurt tot buurt

Kremlin **54**

Arbatskaja **70**

Tverskaja **86**

Rode Plein en
Kitajgorod **100**

Zamoskvoretsje
116

Buiten het centrum
128

Twee wandelingen
148

Buiten
Moskou **154**

De Oelitsa Arbat – een populaire winkel-
straat met veel restaurants (blz. 72)

Tips voor de Reiziger

Accommodatie **172**

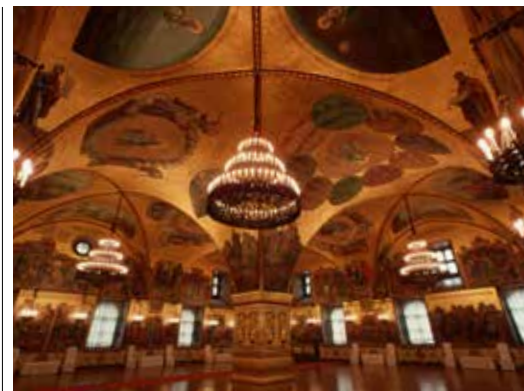
Restaurants en
cafés **180**

Winkelen **192**

Amusement
in Moskou **198**

Wegwijs in Moskou

Praktische informatie
206

De gewelfde grote zaal in het Facettenpaleis (blz. 64)

De reis naar
Moskou **216**

Openbaar vervoer
in Moskou **220**

Stratengids
van Moskou **228**

Register
246

Dankbetuiging
258

Uitdrukkingen
260

Basiliekathedraal
(blz. 110–111)

MOSKOU IN HET KORT

In het onderdeel *Van buurt tot buurt* worden meer dan 100 bezienswaardigheden beschreven, variërend van de historische schatten van Kerk en Staat binnen de muren van het Kremlin, tot musea met onvergelykbare iconen te midden van spectaculaire collecties westerse en Russische kunst. Ook de gezelligste straten en de mooiste parken worden niet overgeslagen, die 's winters en

's zomers verschillende attracties te bieden hebben. De komende twaalf bladzijden geven u een overzicht van het allerbeste wat Moskou te bieden heeft. De musea en architectuur hebben hun eigen hoofdstuk gekregen, en de fantastische metrostations van Moskou worden speciaal belicht. Hieronder vind u een overzicht van de topattracties, die geen bezoeker van Moskou mag overslaan.

De tien mooiste bezienswaardigheden van Moskou

Bolsjojtheater
Blz. 92–93.

Basiliuskathedraal
Blz. 110–111.

Tretjakovgalerij
Blz. 120–123.

Kolomenskoje
Blz. 140–141.

Kremlin

Wapenkamer
Blz. 66–67.

Rode Plein
Blz. 108.

Leninmausoleum
Blz. 109.

Maria-Hemelvaartkathedraal
Blz. 60–61.

Poesjkinmuseum voor Beeldende Kunst
Blz. 80–83.

Koeskovo
Blz. 144–145.

◀ De Basiliuskathedraal op het Rode Plein, met zijn kleurige uivormige koepels

Onder de loep: Kremlin

Het Kremlin is de residentie van de Russische president en de zetel van zijn regering. Om die reden is minder dan de helft ervan toegankelijk voor het publiek, maar hoogtepunten als de Wapenkamer, het Patriarchenpaleis en de kerken aan het Kathedraalsplein wél. Al meer dan acht eeuwen lang houden christenen hier hun eredienst. De oudste stenen kerken zijn echter rond 1470 gesloopt om plaats te maken voor de magnifieke kathedraalen. In de tijd van de tsaren vonden hier kroningen, doopplechtigheden en begrafenissen plaats.

1 Drievuldigheidstoren

In september 1812 marcheerde Napoleon triomfantelijk door deze poort het Kremlin binnen (blz. 25–27). Een maand later moest hij de stad weer verlaten.

2 Staats-Kremlinpaleis

Dit paleis, gebouwd in 1961 voor de congressen van de Communistische Partij, heeft nu een culturele functie.

10 Terempaleis

Van dit verscholen Kremlinjuweel zijn alleen een geruit dak en elf gouden koepels met een kruis erop zichtbaar.

11 Grote Kremlinpaleis

Dit paleis bevat enkele ruime ceremoniële zalen. De weelderig gestucte Georgioszaal is nu een fantastische ontvangstruimte. In de marmeren muren zijn de namen van militaire helden gegrift.

12 ★ Wapenkamer

De Wapenkamer is ontworpen door Konstantin Thon als aanvulling op het Grote Kremlinpaleis. Het gebouw, uit 1844–1851, dient nu als museum. De verbluffende collecties decoratieve en toegepaste kunst van de tsaren en het Diamantenfonds zijn erin ondergebracht.

Borovitskajatoren, tevens de ingang indien alleen de Wapenkamer wordt bezocht.

Kaartverkoop

0 meter 50

9 Kleedafleggingskerk

Deze sierlijke kerk was de huiskerk van de metropolieten en patriarchen.

Kerk van de Twaalf Apostelen (blz. 59)

Oriëntatiekaart

Zie Stratengids, kaart 6 en 7

Het Tsarenkanon, gegoten in 1586, weegt maar liefst 40 ton.

3 Patriarchenpaleis

In dit grote paleis, in 1652–1656 gebouwd voor patriarch Nikon, is nu het Museum van het 17de-eeuwse Leven gevestigd.

Tsarenklok (blz. 59)

4 Klokkentoren van Ivan de Grote

Toen in 1600 de derde verdieping aan deze mooie achthoekige toren was toegevoegd, was dit het hoogste gebouw van Rusland.

6 Kathedraal van de Aartsengel

In een van de vele graftomben in deze kathedraal ligt tsarevitsj Dmitri, de jongste zoon van Ivan de Verschrikkelijke, begraven.

Kathedraalplein

8 Facettenpaleis

De Italiaanse architecten Marco Ruffo en Pietro Solario ontwierpen dit opvallende renaissancepaleis tussen 1485 en 1491.

7 Verkondigingskathedraal

De muren en plafonds van deze kathedraal zijn bedekt met fresco's. In de koepel boven de iconostase is Christus Pantocrator geschilderd, met onder zich engelen, profeten en patriarchen.

5 ★ Maria-Hemelvaartkathedraal

Deze 12de-eeuwse schildering van St.-Joris is een van de oudste nog bestaande Russische iconen. Ze maakt deel uit van de iconostase in het rijkversierde interieur.

Verklaring

— Aanbevolen route

TIPS VOOR DE TOERIST

Praktische informatie

Kaart 7 A1 en A2.
Tel. 495-6970349. **Open** vr–wo 10.00–17.00 uur. kaartverkoop (ook losse kaartjes voor de Wapenkamer) bij de ingang van het Kremlin en bij sommige attracties.
 complex, niet de gebouwen.
 Engels (reserveren 495-6974115). Wapenkamer. kreml.ru

Vervoer

Bibliotheek imeni Lenina, Borovitskaya. 6, K 1, 2, 12, 33.

5 Maria-Hemelvaartkathedraal

Успенский собор

Oespenskij sobor

Vanaf het begin van de 14de eeuw is de Maria-Hemelvaartkathedraal de belangrijkste kerk van Moskou. Hier werden de tsaren gekroond en de metropolieten en patriarchen van de orthodoxe Kerk begraven. In de jaren 1470 besloot Ivan de Grote (blz. 20) een indrukwekkender kathedraal neer te zetten, die de groeiende macht van het land moest uitdrukken. De eerste versie stortte waarschijnlijk bij een aardbeving in, waarna Ivan de Italiaanse architect Aristotele Fioravanti naar Moskou riep. Die ontwierp een licht en ruim renaissancemeesterwerk.

★ Fresco's

In 1642–1644 schilderde een groep kunstenaars onder leiding van Sidor Pospejev en Ivan en Boris Paisein deze fresco's. De muren van de kathedraal werden eerst verguld, zodat ze een gouden glans kregen.

UITGELICHT

- ① Het tabernakel bevat reliëfs als de resten van patriarch Hermogen, die in 1612 tijdens de Poolse invasie verhongerde (blz. 21).
- ② De troon van de tsarina (17de–19de eeuw) is verguld en draagt een tweekoppige arend.
- ③ Langs de muren van het schip en de crypte liggen metropolieten en patriarchen begraven. Bijna alle leiders van de Russisch-orthodoxe Kerk hebben hier hun graf.
- ④ Orthodox kruis
- ⑤ De gouden koepels staan op torens met daarin ramen die licht in de kathedraal binnenlaten.
- ⑥ Fresco's in de centrale koepel
- ⑦ De pilaren in het midden van de kathedraal zijn beschilderd met meer dan 100 figuren van martelaars en krijgers.
- ⑧ Koningsdeur
- ⑨ De Oogstkroonluchter bevat zilver dat werd herwonnen op de Fransen na de bezetting van 1812 (blz. 25–27).
- ⑩ De zetel van de patriarch werd in 1653 voor het hoofd van de Russisch-orthodoxe Kerk in wit steen uitgehakt.
- ⑪ Monomachtroon

Westelijke deur en hoofdingang

Taferelen uit het leven van metropoliet Pjotr

Deze 15de-eeuwse icoon is gemaakt in het atelier van Dionysius, echter niet door de meester zelf. Hij hangt aan de zuidelijke muur en beeldt gebeurtenissen uit het leven van deze kerkleider uit.

TIPS VOOR DE TOERIST

Praktische informatie

Kremlin. Kaart 7 A1. Open vr-wo 10.00–17.00 uur. reilgietu feestdagen. kremlin.ru

Vervoer

Alexandrovskij sad, Biblioteka imeni Lenina, Borovitskaja. 6, K. 1, 2, 12, 16, 33.

★ Iconostase

De indringende 14de-eeuwse icoon van de Niet Door Mensenhand Gemaakte Verlosser vormt samen met andere iconen de iconostase. De iconostase zelf dateert van 1652.

Zuidportaal

Dit schitterende portaal, versierd met 17de-eeuwse fresco's, werd als ingang voor koninklijke processies gebruikt. Op de achterkant van de deur, die in 1401 van Soezdal naar Moskou werd vervoerd, staan Bijbelse taferelen.

De monomachtroon

De troon van Ivan de Verschrikkelijke (blz. 20) is versierd met heldendaden van vorst Vladimir Monomach (blz. 163). De panelen geven de veldtochten van de vorst weer en een ervan toont hoe hij de kroon van keizer Constantijn Monomachus ontvangt. Deze afbeelding werd gebruikt ter fundering van de legende dat de Russische vorsten de erfenissen van de Byzantijnse waren.

Inscriptie over vorst Vladimir

Panelen die scènes uit het leven van Vladimir uitbeelden

13 Verlosserstoren

Спаская башня
Spasskaja basnja

Kremlin. Kaart 7 B1.

De Verlosserstoren, die 70 m uitrijst boven het Rode Plein, is genoemd naar een icoon van Christus, die in 1648 boven de poort is geplaatst. De poort is niet meer geopend voor publiek, maar vroeger was hij de hoofdingang van

De Verlosserstoren, vroeger de hoofdingang van het Kremlin

het Kremlin. Iedereen die door de poort ging, zelfs de tsaar, moest zijn hoed afnemen voor de icoon als teken van ontzag. Na de Revolutie is de icoon verwijderd.

De Verlosserstoren is in twee fasen gebouwd. Het onderste deel (1491) is van de Italiaan Pietro Solari. Bazjen Ogoertsov en de Engelsman Christopher Galloway voegden in 1625 het bovenste deel en het tentdak toe. Vroeger werd de *Preobrazjenskiy-mars* en *Kol'Slaven Nasj Gospod' v Sione* gespeeld. Tegenwoordig is dat het Russische volkslied.

14 Presidentiële Administratie

Администрация
Президента
Administratsija Presidenta

Kremlin. Kaart 7 A1.
Gesloten voor publiek.

Op deze plaats stonden vroeger twee belangrijke religieuze instellingen, het Klooster van de Wonderen en het Klooster van de Hemelvaart. In 1929 zijn

ze gesloopt om plaats te maken voor dit gele, classicistische bouwwerk, dat in de jaren 1930 is neergezet als opleidingscentrum voor officieren van het Rode Leger; later ging het dienen als Presidium van de Opperste Sovjet. Nu is er een deel van de presidentiële administratie gevestigd.

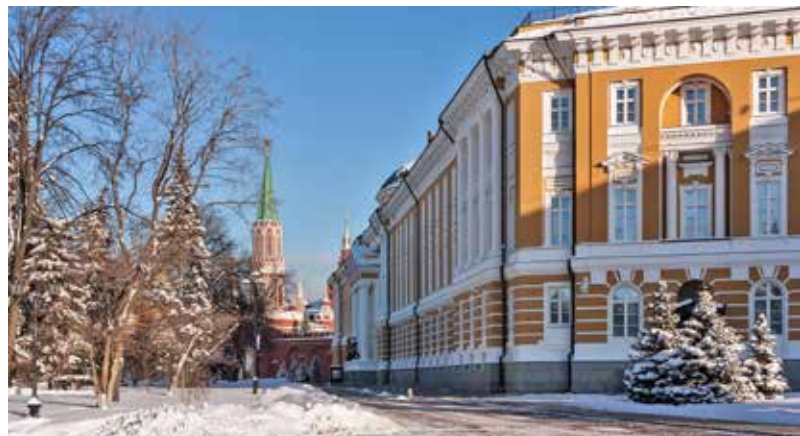
Presidentiële Administratie

15 Senaat

Сенат *Senat*

Kremlin. Kaart 7 A1.
Gesloten voor publiek.

Dit neoklassieke gebouw, voltooid in 1790, diende om verschillende afdelingen van de Senaat in onder te brengen. Het is een ontwerp van Matvej Kazakov (blz. 46–47), die het beschouwde als zijn beste

Het neoklassieke Senaatsgebouw, met de St.-Nicolaastoren op de achtergrond

werk. Het is driehoekig, met een koepel in het midden waarop de Russische vlag prijkt. Van 1918 tot 1991 was hier de Sovjetregering gevestigd. Lenin had er zijn kantoor en zijn gezin woonde op de bovenste verdieping. Tijdens de Tweede Wereldoorlog was hier het opperbevel van het Rode Leger ondergebracht. Tegenwoordig is het de officiële zetel van de Russische president.

Aleksandr Bakarev, Ivan Tamanskij, Ivan Mironovskij en Evgraf Tjoerin kregen de opdracht om een nieuw arsenaal te ontwerpen. Hun mooie, geel-witte, neoklassieke gebouw was in 1828 voltooid. Het Arsenaal was ontworpen als opslagplaats van wapens, munitie en andere krijgsmiddelen. Buiten staan zo'n 750 kanonnen op een rij, waar onder enkele die Napoleon afhandig zijn gemaakt. Het Arsenaal dient nu als commandopost van de Kremlinwachters. Het is niet toegankelijk en ook van buiten maar gedeeltelijk te bezichtigen.

obelisk opgericht ter ere van 300 jaar Romanovdynastie. Na de Revolutie is de tsaristische arend eraf gehaald en is het opschrift vervangen door de namen van revolutionaire geleerden zoals Karl Marx en Friedrich Engels.

Het Graf van de Onbekende Soldaat staat er niet ver vandaan; het is onthuld in 1967. De eeuwige vlam is aangestoken met vuur van de vlam op het Marsveld in St.-Petersburg. Hij brandt voor alle Russen die vielen in de Tweede Wereldoorlog. Het monument, waar onder een soldaat begraven ligt, draagt het opschrift 'Je naam is onbekend, je daden zijn onsterfelijk'.

In 1996 is onder Manezjnaja Plostsjad, het plein ten noorden van het park, een groot winkelcentrum aangelegd.

17 Alexanderpark

Александровский сад
Aleksandrovskij sad

Kremlin. Kaart 7 A1.

Hoekarsenaalstoren met Arsenaal en St.-Nicolaastoren

16 Arsenaal

Арсенал *Arsenal*

Kremlin. Kaart 7 A1.
Gesloten voor publiek.

Peter de Grote gelastte in 1701 tot de bouw van het Arsenaal, maar door verscheidene tegenslagen, zoals een brand in 1711, was het pas in 1736 voltooid. In 1812 blies het leger van Napoleon (blz. 25–27) een deel van het gebouw op. De architecten

Dit door Osip Bove (blz. 47) in 1821 ontworpen park is genoemd naar tsaar Alexander I, die na de Napoleontische Oorlogen de stad, inclusief het Kremlin, liet herstellen. Voor de aanleg werd de rivier de Neglinnaja, deel van de Kremplingracht, onder de grond geleid. Alleen de stenen brug die de Koetafja- en de Drievuldigheidstoren verbindt, herinnert er nog aan.

Voor de middelste Arsenaaltoren in het noordelijke deel van het park is in 1913 een

Deel van het Alexanderpark, met achteraan de Drievuldigheidstoren

De torens van het Kremlin

Er staan 19 torens in de muren van het Kremlin, en van de Drievuldigheidstoren leidt een brug naar nummer 20, de Koetafjatoren. In 1935 werden van de vijf hoogste torens de tsaristische tweekoppige arenden verwijderd en twee jaar later kwamen daarvoor rode glazen sterren in de plaats, elk van 1 à 1,5 ton.

Hoekarsenaalstoren

